

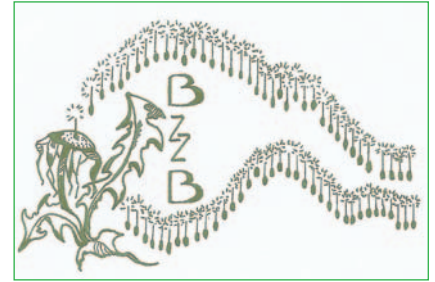
Nieuwsbrief

Behoud de Zak van Zuid-Beveland

Stichting
Behoud de Zak van Zuid-Beveland
Secretariaat: v.d.Poest Clementstr 7,
4443 AL Nisse
Tel. 0113 - 649536
Triodos Bank : NL94TRIO0198420285
e-mail: bzzb@hetnet.nl
www.bzzb.nl

MEI 2018

Van het bestuur

De pracht van meidoorn en bloesem is al weer voorbij. Een zonnetje is fijn, maar niet noodzakelijk voor een wandel- of fietstocht door de nu zo sprankelend groene Zak. De boerenakkers met opkomende gewassen, de berm met wat veldbloemen, de bomen met fris gebladerte: kijk rond en geniet van wat op uw pad is. Volg het seizoen. De dorpjes wachten in alle rust op u en ontvangen u daarnaast beurtelings met een verrassend opwindend evenement.

We willen u weer van alles vertellen. Bij alles wat mooi en goed is, vallen kanttekeningen te maken. U weet het, de BZZB is daar van. Wij zetten ons in voor behoud of versterking door voortdurend vragen te stellen: 'Is het noodzakelijk?' of 'Kan het anders, slimmer of mooier?'

In deze wat late nieuwsbrief een afwisselend beeld van onze inspanningen. Met uw jaarlijkse donatie waardeert u onze inzet, veel donateurs maakten hun bijdrage voor 2018 al over. U ook? Dank daar voor. Op 29 september organiseren wij de donateursdag in Ellewoutsdijk, zoals toegezegd nu al de datum om die te reserveren!

Maar er is meer! Na een succesvol weercafé op 9 maart, verzorgen wij op gezette tijden in samen-

werking met anderen openbare bijeenkomsten over actuele onderwerpen. Natuurlijk zien we u graag als bezoeker. Als u van deze bijzondere initiatieven op de hoogte wilt zijn, ontvangen we graag uw mailadres via bzzb@hetnet.nl; u krijgt dan rechtstreeks bericht. Omdat aankondiging via de nieuwsbrief niet altijd mogelijk is en we graag iedereen uitnodigen, benaderen we ook de pers.

Op 19 juni staat een bijen-bijeenkomst in Nisse gepland. Interessant en leuk!

En dan nog even het nieuwe bestuur in Borsele. Bij de gemeenteraadsverkiezingen stelden mensen ons de vraag: 'Wie is de groene kandidaat?'. We konden het antwoord niet geven. Geen bestuurder die voor natuur, landschap, cultureel erfgoed uitzonderlijk verdienstelijk was. Wel spreekt elk van hen veel waardering uit voor de pracht van de Zak, maar als het er op aan komt, zijn er altijd andere belangen te dienen.

Gelukkig zijn er adviseurs binnen en buiten het gemeentehuis, die onze kostbare omgeving helpen beschermen. De BZZB neemt zich voor om over vier jaar de groenste bestuurder aan te wijzen en diens verdienste uit te venten. Burgemeester en wethouders dingen ook mee!

WEERCAFE IN NISSE

Vier sprekers brachten de BZZB en NM voor een goed gevulde zaal met divers publiek geïnteresseerd in het weer. De avond was qua tijd ook goed gevuld, zodat het café – gezellige klets of verdieping bij de koffie of een glaasje – erbij in schoot. Veel informatie was er, voor elk wat wils.

De in het Zeeuwse overbekende weerman **Jos Broeke** nam ons mee in de techniek van het geven van een weersverwachting. Hij legde aan de hand van beelden van eenvoudige apparaten uit dat het gaat om metingen van temperatuur, neerslag en wind en dat op de juiste meetpunten.

Met behulp van radar en satellieten verbetert de techniek van data verzamelen en de verwachtingen kunnen daardoor preciezer, sneller en meer gedetailleerd gegeven worden. Voor consumentengroepen kunnen tegenwoordig specifieke weersverwachtingen opgesteld worden. Toch blijft het weer niet geheel te voorspellen, een weerman geeft een verwachting! De meteoroloog durfde als trend voor Zeeland te beweren, dat het gemiddeld warmer is! Ook dat een klimaatverandering onmiskenbaar is aangetoond.

Stormjager

De stormjager en paleoklimatoloog **Michiel Baatsen** van universiteit Utrecht gaf een kort college over extreem weer. Zeer onderhoudend en enthousiast gebracht, maar inhoudelijk voor de fijnproe-

ver en wetenschappelijk geïnteresseerde. Extreem weer (hevige regen, hagel, onweer en heftige wind) werd wel duidelijk, zal zeker toenemen ook in Nederland. Een paar maal per jaar moeten we erop rekenen meestal in voorjaar en zomer; wellicht in het oosten van Nederland wat meer dan in Zeeland, dat zeker niet gevrijwaard is. Hoe die extreme buien ontstaan liet Michiel zien aan de hand van beelden en grafieken. De krachten van het weer boeien hem uitermate. De uitzonderlijkste vorm van een onweersbui is de 'supercell' die zichzelf voedt en zich dus aan de gang houdt.

Fruïtkweker **Johan Steijn**, die blij was, dat de BZZB hem uitnodigde, gaf inzicht in de plagen van het weer voor de landbouw. Natuurlijk gaf hij aan hoe belangrijk goede weerinformatie is en hoe afhankelijk de agrariër ervan is. Hij levert zich dan ook niet uit aan één voorspeller maar raadpleegt vele weersites. Onderling is er informatie-uitwisseling over maatregelen die nodig zijn ter bescherming van gewassen. De bedreigingen zijn divers: nachtvorst, te veel regen, te veel zon, hagel en wind/storm. De beschermingsmogelijkheden zijn beperkt en kostbaar, maar de fruit-

kweker doet er alles voor. De gewassen zijn hem lief en schade treft hem direct in zijn portemonnee.

In een kort panel kwamen vooral vragen over het extreem weer en de beschermingsmaatregelen ter sprake. Niet gek dat de vraag naar de effectiviteit van hagelkanonnen opnieuw boven kwam bij het publiek. De voorstelling door de producent van de werking van het kanon verbaasde de deskundige Baatsen. Ook wees hij erop dat het verdrijven van extreem weer wereldwijd tot nu toe geen veilige oplossing heeft geboden; zo'n bui blijkt dan zich verderop te herstellen en alsnog zijn gang te gaan. Rinus van 't Westeinde (ZLTO/ prov. staten CDA) bracht in dat innovatie van Inopower hagelkanon (met explosie) naar het stille Grob kanon (met geluidstrilling) niet onder druk tot stand mag komen; iedereen is vrij.

Tot slot werden door stormjager en landschapsfotograaf **Gijs de Reijke** een groot aantal fantastische weerfoto's vertoond. Allen genomen in Nederland en speciaal in Zeeland! Het plezier en de trots bij zijn verhaal over het stormjagen spatte er vanaf. De ultieme beloning na voorbereiding met weerbeelden en weersverwachtingen en het reizen met de stormjagersgroep naar de verwachte ontladingsplek, is het maken van unieke foto's van hevige onweersbuien door zich daar zo dicht mogelijk bij te begeven en het juiste moment te grijpen. Een prachtige extreme hobby!

BAARSDORP: VAN HEERLIJKHEID TOT GEHUCHT

Wie 's avonds in de buurt van Sinoutskerke is, zal het onaangenaam opvallen: een grote gele boog van licht. Het is een reclaimeding van het benzine-station langs de Rijksweg A58. Het benzine-station luistert naar de mooie naam Vliedberg, maar alle zicht op een vliedberg wordt je benomen door dat gele ding. De vliedberg waarnaar het station genoemd is, ligt bovendien een eindje naar het westen. Het is de berg van Baarsdorp, een overblijfsel van toen het dorp nog een heerlijkheid was.

De term heerlijkheid heeft weinig te maken met het begrip heerlijk zoals wij dat tegenwoordig gebruiken. Een heerlijkheid was in de Middeleeuwen een afgebakend stuk grond met opstallen en landerijen waaruit een 'heer' (of een vrouwe) een inkomen

kon halen. De heerlijkheid was aan de heer toegewezen (beleend) door een hoger gezag, een graaf of een hertog, die op zijn beurt weer rekening moest houden met een koning of een keizer.

vervolg pagina 3

vervolg Baarsdorp

Al in de dertiende eeuw duiken in de kronieken mensen op die de naam Van Barsdorp dragen. Zij waren nauw verwant met de adellijke familie Van Borssele, van wie wordt aangenomen dat die de eerste eigenaar is geweest van het mottekasteel, dat nu nog als vliedberg in het landschap zichtbaar is.

Het heeft de traditionele vorm, zoals ook nog goed te zien in de berg van Troye in Borssele. Twee verhogingen in het landschap: een hoofdburg en een voorburg. In de dertiende eeuw moet het niet meer zijn geweest dan palissaden en aarde, maar in de loop van de geschiedenis is er een heus stenen slot op gebouwd. Dat weten we omdat het in de zeventiende eeuw is afgebroken. Rond een mottekasteel ontstond altijd een meer gestructureerde economie, een dorp dus. De arbeiders bouwden hun huizen bij elkaar op de beste delen van de grond, in dit geval op de kleine kreekkrug die voor de stichters van het slot de aanleiding moet zijn geweest om deze plek te kiezen.

Het stichten van een heerlijkheid voor de inwoners was, naast de handhaving van de orde, altijd de verantwoordelijkheid van de heer, dus moest er een kerk komen. Aan het begin van de veertiende eeuw stond die er al en tot de reformatie werden regelmatig geestelijken benoemd om de Baarsdorpsche schapen te hoeden.

Al rap na de reformatie raakte Baarsdorp in de versukkeling. In de kerk werden geen diensten meer gehouden en ook de molen

verdween.

Intussen had de reformatie niet kunnen voorkomen dat Baarsdorp een bescheiden bedevaartplek werd. Bij een drinkputje zou de maagd Maria regelmatig zijn verschenen, waarbij ze zieken en wanhopigen ondersteuning verschafte. Mensen die onderweg waren deden bij het Onze Lieve Vrouweputje een beroep op de maagd en anderen reisden er speciaal naartoe. Het water leek een heilzame werking te hebben. Maar ook het putje verdween, dit bij de aanleg van de A58. Inmiddels is er elders een nieuw putje gegraven dat 'het vrouwenputje' is genoemd. Het ligt echter niet in Baarsdorp maar ten noorden van de snelweg in de gemeente Goes.

Pas in de achttiende eeuw werd de kerk gerestaureerd en kon er eens per jaar, op Tweede Pinksterdag, een hervormde dienst worden gehouden. Kerken deden de Baarsdorpers verder in Sinoutskerke, de naburige heerlijkheid die in de loop der eeuwen

altijd samen met Baarsdorp van 'heer' wisselde.

Maar het verval zette door. Op de drijfnatte poelgrond rondom Baarsdorp kon je voor de ruilverkaveling in de jaren zeventig van de vorige eeuw eigenlijk alleen vee laten grazen en dan ook nog niet het hele jaar door. De gotische kerk, die wel wat weg had van die van 's-Heer Abtskerke, ging aan het eind van de negentiende eeuw tegen de grond.

Wat wel is blijven bestaan is, net ten zuiden van de vliedberg, de kerkmuur, waartussen ongetwijfeld nog oude graven liggen. De muur is gerestaureerd door Het Zeeuwse Landschap en die onderhoudt het monument ook.

Nu in de eenentwintigste eeuw de heerlijkheid een gehucht is geworden, heeft Baarsdorp aan aantrekkelijkheid nog niets ingeboet. De Baarsdorpers wonen er naar hun zin en ook de oude boerderij, die in het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw nog flink vervallen was, is helemaal gerestaureerd.

Tuinarchitect Arend Jan van der Horst ontwierp een schitterende tuin en liet die tot wasdom komen, alvorens de hoeve te verkopen aan het kunstenaarsduo Paul en Menno de Nooijer. Die hebben hun creaties aan het geheel toegevoegd en baten er de B&B Heuvelhof uit.

BESCHERM DE DIJKEN:

Natuurmonumenten verwoordt regelmatig dat ze met plezier meer dan 80 km dijken beheert in de Zak. Als NM de boom- en bloemdijken niet verzorgde was het hier heel anders. Ondanks de goede bedoelingen verraste de organisatie in het verleden zo nu en dan met kap. Immers niet iedereen kende het begrip kaprijp of volgde de behoefte aan omvorming (aanplant van sterkere en andere soorten bomen). Gelukkig is NM meer gaan communiceren over haar plannen en beweegredenen naar leden en belanghebbende bewoners; dat scheidt duidelijkheid en begrip.

Ook dit jaar zijn er weer plannen op kwetsbare plekken. Maar niet alleen NM is verantwoordelijk voor de dijken. Er zijn ook particuliere beheerders die zich niet houden aan de regels voor herplant na kap. De gemeente is helaas niet zichtbaar actief bij de handhaving.

Waterschap Scheldestromen heeft zo zijn eigen beleid en dat verandert ook regelmatig. Zij zijn verantwoordelijk voor bereikbaarheid en veiligheid en hebben daardoor uitgesproken ideeën over wegdek, bermen en bermbeplanting.

Jaarlijks stelt het waterschap rooi- en plantplannen op die in een Zeeuws groenoverleg toegelicht en besproken worden; het gaat dit jaar om zo'n twee duizend bomen. Het motto bij die bespreking is: alleen kappen bij noodzaak. Over noodzaak kun je van mening verschillen. Toch biedt het waterschap een luisterend oor en levert steeds meer maatwerk. Bovendien zijn de dijken beschermd en liggen er alerhande verplichtingen op, in ons gebied onlangs nog bevestigd in het nieuwe Omgevingsplan Borsele 2018.

Schets onze verbazing toen onlangs voor een beschermde bloemdijk in beheer bij NM, de Hooglandsedijk bij Driewegen, door B en W een omgevingsvergunning is verleend voor wegreconstructie. Het wegprofiel op de dijk is te smal voor het landbouwverkeer. Verbredening van het asfalt is noodzakelijk en ook de ondergrond moet daarvoor aangepakt, aldus het waterschap. Die noodzaak is de BZZB aan de orde gaan stellen met een bezwaarschrift. Op www.bzzb.nl bij 'aktueel' zijn hierover drie inhoudelijke items te vinden.

vervolg pagina 5

TE GROOT, TE HOOG ..

De BZZB is geschrokken van de plannen voor zestien lodges bij De Landing en een enorme uitbreiding van het dijkpaviljoen. Vooral de suggestie dat alles al in kanalen en kruiken is, deed ons de schrik om het hart slaan.

Het strandje bij Baarland is een eenvoudig strandje voor de lokale bevolking, de campinggasten van Scheldeoord en de mensen die de huisjes en chalets bezitten of huren aan de andere kant van de dijk. Het plan om een gebouw van drie verdiepingen neer te zetten in plaats van het paviljoen en dat te flankeren met zestien verplaatsbare huisjes, doet op geen enkele manier recht aan de manier waarop het strandje gebruikt wordt. Voor mensen die met hun handdoek en zwempak komen aanzetten voor een dagje aan de Westerschelde, zal op het dijklichaam weinig plaats meer zijn. Bovendien zal de sfeer aanmerkelijk inboeten door het aanzicht van hout, steen en glas.

BZZB-ACTIE VOOR HOOGLANDESEDIJK

Overleg met gemeente, waterschap en NM leverde enkele aanpassingen met wachtplekken, een paar bomen als compensatie voor mogelijke schade aan de natuurwaarden.

De BZZB heeft haar bezwaar ingetrokken, omdat we niet in een bezwarenprocedure wilden verzeilen. Toch blijft het voor ons een principiële kwestie. Hoe kan de gemeente zomaar akkoord gaan?

Verbreding vinden we een onnodige aantasting van de structuur van deze authentieke, autoluwe, Middeleeuwse uit 12e en 13e eeuw stammende oude zeedijk van het eiland en het Zwake. Deze dijk laat

de historie op een prachtige manier lezen!

Ander rijgedrag.

Asfalt draaien biedt geen garantie op veiligheid en een weg is ook nooit breed genoeg. Gemotoriseerd verkeer blijft de bermen vernielen. Wij willen onze dijken sparen door ze te ontzien. Het verkeer moet zich aanpassen.

Door onthaasten en beschaafd rijgedrag komt iedereen veilig en gezond op zijn plek. Ondertussen kun je genieten van de prachtige omgeving. Wachtplekken, vanzelfsprekend ingepast op dammen e.d., maken dit gedrag mogelijk. In plaats van snelheid maken bij passerstroken stellen we voor op elkaar te wachten en het noodzakelijke landbouwverkeer voorrang te verlenen. Overig gemotoriseerd gehaast verkeer verplaatst zich over de platte wegen met een 60 of 80 km regime. Deze ideeën sluiten aan bij de Landschapsbewuste Verkeersvisie voor de Zak van Zuid-Beveland, die jaren geleden in grote harmonie door vele organisaties, gemeente en waterschap is opgesteld. Er hoeft geen asfalt bij en geen boom gekapt voor veilig en gezond rijgedrag, het kost slechts een paar minuten! De BZZB hoopt deze discussie voort te zetten met gemeente, waterschap en (natuur)organisaties.

. EN TE VEEL

Provinciaal is onlangs een kustpact gesloten. We willen de kust, voor zover die nog niet is volgebouwd, open houden en natuurlijk. Dat kustpact behelst weliswaar niet de boorden van de Westerschelde, maar dat wil niet zeggen dat we er niet wat van kunnen leren voor de respectvolle omgang met de Westerschelde.

Op 24 mei geeft D66 Borsele de uitslag van de enquête over strandpaviljoen en zeelandsuites die zij net voor de verkiezingen uitzette. De BZZB heeft laten weten de opzet en vraagstelling van de peiling niet informatief genoeg te vinden in relatie tot de consequenties van de plannen. Jammer voor D66.

BOERDERIJ NU BIJNA HELEMAAL VERLOREN

Hij stond al een hele poos te composteren: de zeventiende-eeuwse boerderij aan de Quistkostsedijk in Kwadendamme.

Al jaren vroegen we ons af waarom er niets mee gebeurde. Geen restauratie, geen tijdelijke maatregelen om de boel te conserveren, geen bord 'te koop' en geen

dwangmaatregelen van de overheid om actie te ondernemen. Kennelijk kun je erfgoed - want dat is het - gewoon laten vergaan als je het in je bezit hebt. Nu is het woonhuis afgebrand.

De brandweer heeft alles gedaan om de schuur te behouden. Die is ook in deplorabele staat, maar je kunt nog goed zien dat het een prachtschuur is geweest en dat

die dat ook weer zou kunnen worden.

De vraag is: Hoe vaak moet het nog gebeuren? Is er werkelijk niets aan te doen? Waar zit de onwil? Bij de eigenaren, bij de samenleving, bij de overheid of is het gewoon een centenkwestie? En het belangrijkste: Wat kunnen we doen om te voorkomen dat het nog eens gebeurt?

NIET ALLEEN ONVERSCHILLIGHEID

Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ) en de Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ) inventariseerden de afgelopen twee jaar wat er in de provincie aan cultuurhistorisch interessant agrarisch erfgoed is. Een lijst met 426 boerderijcomplexen slonk tot een aantal van 199. Uit Borsele staan er 41 op.

De onderzoekers keken naar cultuurhistorie, architectuur, landschappelijke waarden en de toegevoegde waarde van het complex als geheel. Ook de oorspronkelijkheid en mate van zeldzaamheid werden in de beoordeling meegenomen. Eigenaren van boerderijen op deze lijst kunnen gebruikmaken van extra onder-

steuning vanuit de provincie. Bijvoorbeeld mogelijkheden om de boerderij een andere bestemming te geven, of de mogelijkheid dat in de bestaande bebouwing een of meer woningen permanent gebruikt kunnen worden. Ook ondersteuning van eigenaren bij beheer, onderhoud en restauratie is mogelijk.

NIEUWE PROJECTEN IN EEN ATLAS

De Borsatlas (2003), een strategisch ruimtelijke visie en de Projectenatlas (2006) vol projecten met ruimtelijk- economisch- strategisch beleid maken na evaluatie plaats voor nieuw beleid. Opnieuw een atlas met 7 projecten die een breder doel dienen. Ze zijn naast de ruimtelijke invulling ook gericht op het sociaal-maatschappelijk terrein. Opgaven op gebied van milieu, klimaat en energie van importantie voor de komende tijd gaan onmiskenbaar meetellen.

Als stakeholder en als deelnemer in de klankbordgroep was de BZZB betrokken bij het werkproces. Een schone taak op een hoog niveau. Hoezeer harmonieus verlopen ook, confronterend door directheid en nieuwe inzichten buiten de eigen comfortzone. Het was ook een leerzaam en snel proces. We zijn tevreden over hetgeen nu op papier staat; een scala aan mogelijkheden. Een aanbeveling voor de nieuwe ploeg van B en W en de nieuw gekozen gemeenteraad. Wij zijn benieuwd hoe de projecten opgepakt worden; geïntegreerd of leidend bij al in gang gezette ontwikkelingen.

Wat bevat de BZZB?

Het project '**Ontbrekende Schakels**' spreekt ons geweldig aan. Het bevat eerder geuite wensen van verbinding en een landschap dat ontstaansgeschiedenis laat 'lezen'. Landschapsontwikkeling, wateropvang, biodiversiteit en recreatie krijgen kansen. Als deelprojecten worden aangegeven: *Verbinden Zwakegebied-Schengengebied; Krekenplan 's-Heerenhoek; Sloekreek; Landart en een Honey Highway.*

'**Kansen aan de Westerschelde**', het tweede project, is ook niet echt nieuw. Die ambitie stuit bij herhaling op tegengestelde belangen en onevenwichtigheid. *Havens Hoedekenskerke* en *Recreatief Knooppunt HDK* biedt nog steeds kansen. Het *Fort Ellewoutsdijk* heeft potentie, maar komt zo moeizaam tot wasdom. Wie kent de reden? Het zou de

BZZB lief zijn als bij *Herstructurering Crop Alliance* en *Scheldeoord* oplossingen kunnen gevonden voor een bestendige toekomst die recht doet aan alle belangen (bewoners, landschap, bedrijvigheid, toerisme). Is er wel iets te combineren en leidt het tot iets moois? Het deelproject *Historische redouteslocaties* is voor ons nog toekomstmuziek.

Het derde project geeft de Sloerand vleugels. **Gebiedsaanpak Sloerand** bevat het *Masterplan Nieuwdorp*. *Groene dorpen* is een deelproject onder het argument van opvang van hittestress, veroorzaakt door het Sloegebied. Een *Bereikbaarheidsvisie Sloerand* om het doorgaand (landbouw)verkeer en langzaam verkeer te verbeteren. En tenslotte: de uitwisseling met het Sloegebied voor duurzame energie in combinatie met de expertise van lokale bedrijven op gebied van duurzaamheid. Dat biedt kansen voor *Energieneutrale Dorpen*. Mooie doelen!

Energieneutraal Ruraal Gebied is het vierde project. Voor de BZZB nog een onoverzichtelijk thema. Het *Versterken van de zelfvoorziening op gebied van voedsel* is een voorstelbare opgave: Borsele als de (groente)tuin van de Delta? Aantrekkelijke gedachte! Ook het deelproject *Een Strategie voor vrijkomende agrarische bebouwing* is uiterst noodzakelijk en kan, met respect voor het bestaande, nieuwe gebruiksvormen opleveren.

Energetisch Autarkisch ruraal gebied is ook een deelproject dat gaat over alternatieve energiebronnen toepassen en energietransitie vormgeven. Dat vraagt om kennis en onderzoek.

Ook *Renaissance van het ruraal gebied* vraagt een insteek, die wij niet kennen maar het landelijk gebied verdient een impuls tot ander beheer.

Duurzamer en weer kleinschaliger zou de natuur- en landschapswaarden in ere herstellen. Een echt BZZB doel.

Het vijfde project heet **Zelfredzaamheid kleinste kernen**. Hoe blijven kleine kernen leefbaar voor een ieder die niet meer op allerhande sociaal- maatschappelijke voorzieningen kan rekenen? Niet verwonderlijk zijn dit de meest open voorstellen. Het vraagt vooral om invullingen op maat. Mogelijke deelprojecten zijn het al bekende streven *Zorgzame dorpen*, *Gezondheidstoerisme* en *De Vitale Revolutie*. De revolutie die bestaat uit het samen op zoek gaan naar manieren om actief en gezond te leven, zodat de maatschappelijke participatiegraad van bewoners toeneemt. Het 'vermarkten' van een gezonde leefstijl en omgeving kan kleinschalige initiatieven en toeristen opleveren.

Project zes richt zich op **Vergroening woon- zorgcomplexen**. Groen zorgt voor verkoeling en schaduw. Ouderen hebben er profijt van. Het groen kan de leefomgeving verbeteren en buurtcohesie en buurtparticipatie bevorderen.

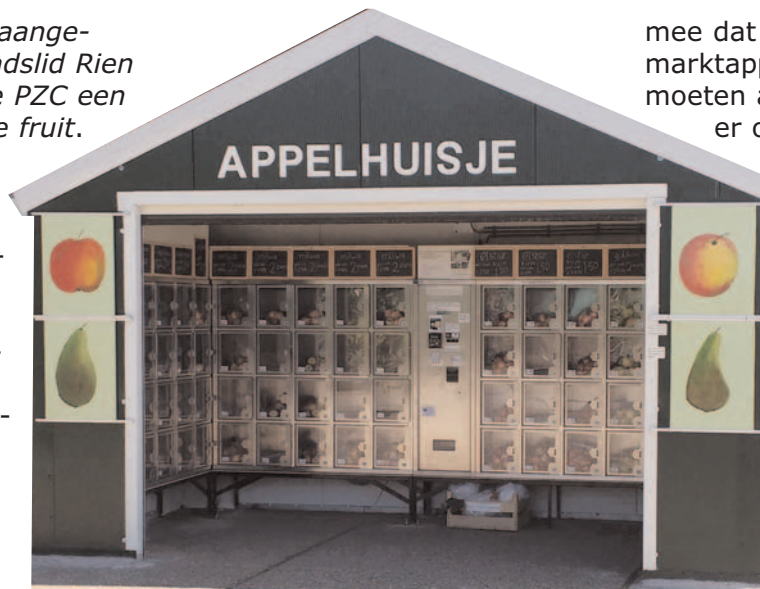
Het laatste en zevende project beoogt **Verduurzaming Bedrijventerreinen**. Zowel vergroenen als verduurzamen is aan de orde. In 2025 ziet de gemeente graag een energieneutraal bedrijventerrein.

Kortom: De projectatlas biedt inspiratie, maar vooral veel werk voor de komende jaren.

ZOEKEN NAAR EEN BESTEMMING VOOR GOED FRUIT

Daar werden we eens aangenaam verrast. Oud-raadslid Rien van Hekken hield in de PZC een warm pleidooi voor alle fruit.

Gedragverandering van de consument levert meer duurzaamheid op, want het scheelt onnodige kilometers en milieubelastend spuiten. Dus ook de appel met een beetje kurk, de peer waar een vogeltje aan is begonnen en vruchten die gewoon een beetje vreemd gegroeid zijn.

mee dat we van elke supermarkttappel een plastic stickertje moeten afpeuteren voordat we er onze tanden in zetten.

Met de directe verkoop aan de klanten, kunnen fruitteilers nog weleens wat goed maken, maar niet iedere fruitteiler zit op een plaats waar klanten veelvuldig langs komen. Het is duidelijk dat het gedrag van consumenten moet veranderen, willen we de verspilling tegen gaan.

De supermarkten willen ze niet, de veiling verwijst ze door naar de kroet en de fruitteilers verdienen er niets aan. Dat is treurig want het leidt tot verspilling en frustratie bij de producenten. Iedereen weet dat het voor de smaak niets uitmaakt als er een raar deukje in een peer zit; dat je een lelijk

plekje gewoon uit een appel kunt snijden en dat je van vrijwel elke vrucht iets heerlijk kunt bereiden in de keuken.

Maar de supermarkten beweren bij hoog en bij laag dat de consument zulke producten niet wil. Is dat echt zo? Persoonlijk hebben wij er veel meer moeite

Dat betekent zoveel mogelijk bij de boer zelf kopen. De fruitteilers zouden wellicht lokaal of regionaal kunnen samenwerken om de gezonde waar zonder een al te grote CO2-voetafdruk bij de klanten te krijgen. De BZZB praat en denkt er graag over mee.

